

III 63488

(Laab A)

030045962

Zveza proti vivisekciji v Avstriji (s sedežem v Gradcu).

(Ustanovljena l. 1847.)

Uprava: Wielandgasse 19.

Ustanovna (kot darilo) znaša najmanj 100 K.

Vsak redni član mora plačati na leto najmanj 1 K, vsak podporni član najmanj 10 K.

„Od tisoč ljudi zna komaj le eden, kaj pomeni beseda vivisekcija, tisti pa, ki poznajo njen pomen, vendar nimajo nikakega jasnega pojma o tem, kako nečloveške so in v kakem nasprotju proti znanosti stoje vse vivisekcije brez izjeme.“

Dr. med. Richard Nagel.

„... Kdor lahko mirne duše opazuje, kako izrezuje kak profesor psi, ki je privezana na mučniško klop, njene mladiče, ki jih medtem ta psica cvilec obližuje, grizeč kakor stekla od jeze v kaki kos lesa (na tak način je izrezoval psi mladiče vivisektor Brachet), kdor lahko mirno opazuje kako vrta profesor z razbeljeno iglo po glavi živega goloba, da s tem potem lahko konstatira pred svojimi poslušalci le-to jako čudno dejstvo, da ta stvar z obžganimi možganami ne more več popolnoma perutati, (tako je ravnal vivisektor Magendie), rečem, kdor to vse lahko mirno gleda, ta naj postane hlapec pri konjederu, ne pa zdravnik!“

(Prof. dr. med. Josef Hirtl.)

„S tužnimi, nemimi pogledi prosi trdosrčnega, a prosi ga zastoj!“
(Schiller.)

„Mi potrebujemo takih zdravnikov, ki imajo v sebi človeško čustvo in ki niso postali vsled vednega mučenja živali siroveži, mi potrebujemo takih zdravnikov, ki občutijo svojo nalogo po človeškem, ne da bi jih omejele in ovirale znanstvene strašilnice.“

Prof. dr. med. Schweninger.

Imejte usmiljenje!

(Pojasnilo gledé vprašanja, tikočega se vivisekcije.)

Da bi se napovedal boj neki najstrašnejši nečlovečnosti sedanjega časa, se je pričelo gibanje, ki ne boje popr-j mirovalo, dokler ne doseže svojega zaželjenega smotra. To gibanje je napeljeno proti vivisekciji, proti tako zvanemu znanstvenemu mučenju živine, ki pa ni ostala samo pri tem, da bi mučila živino, ne, povspela se je celo pogumno do hudobnih eksperimentov (skušenj, poskusov) na živih človeških telesih.*) Proti temu pa moramo na najodločnejši način protestirati (nasprotovati).

Beseda vivisekcija pomeni poskuse, ki se uprizorijo na živeči živali, da bi se z njimi „pov-

speševala znanost.“ Gotovo ni slutila večina ljudi, ako je našla kje opazko: „s poskusi na živalih je dokazano“, da je skrito za to opazko kaj hudobnega, zakaj nam se je vedno dozdevalo, kakor da bi bila pojma „moderna znanost“ in pa „napredek“ na veke strinjena v vedno večji humaniteti (človečnosti).

Kako drugače pa je v resnici!

V naslednjem kratko naštete vnebovpijoče grozovitosti, ki so se izvršile pod donečim geslom „znanstveni poskusi“, nikakor niso vse, kar se jih je uprizorilo, vendar pa bodo vsaj nekoliko razjasnile, kaj vse mora pokriti dandanes ime „znanosti“.

Živali za take poskuse se razparajo, razžagajo, opečejo z vročimi tekočinami, polijejo se z gorečimi tekočinami in se potem žive užgejo. Živali se obrijejo in se potem lakirajo z firnežem tako dolgo, dokler niso mrtve. Navrta se jim glava in potem se jim

*) Glej (nemški) brošuri (knjigi) „Ubohi ljudi v bolnišnicah“ (izdal Stäegmayr, München), in „Bitka v Dunaju“ (izdal Reformblatt für Gesundheitspflege, Warnsdorf, Češko). Nemško se imenuje brošuri: Armé Leute in Krankenhäusern“ in „Die Schlacht in Wien.“

Prijatelj živali! Pazite na Vaše pse in mačke, da jih ne boje kdo ukradel in prodal vivisektorjem!

Prijatelj živali! Pazite, kedar podarite komu svoje mlade živali! Skrbite sami za to, da se bodo Vaše stare živali tako jokovale, da trpe pri tem najmanj bolečine!

možgani počasi odstranijo s tem, da se vli-vajo na možgani pekoče tekočine, da se po-laga na nje razbeljeno železo, ali pa, da se o-parijo z zarečo vodo. (Je to znanost?)

Živalim se ugonobijo notranji organi (udi), ali se jim izrežejo ali pa se podvežejo. Ritnica se jim zašije ali pa se tudi cev za vodo za-maši. Živci se jim poiščejo, potem se poteg-nejo ti živci na dan in se dražijo ali meha-ničnim, ali električnim potom. Oči se jim zašijejo ali pa se izluščijo. Na vrtalnicah se sučejo živali, zapró se v razkurjene peči ali pa v škafe, napoljene z ledom, da jih toplota oziroma mraz ogonobi. Živali se puste stradati, ne dà se jim pitne vode dotlej, dokler ne poginejo od gladu, oziroma od žeje. Tele-sni udi ali kosti se jim polomijo ali zdrobijo. Napikajo se po vsem životu z žreblji ali pa se potegne raz žive živali koža! (Se li s tem povspešuje znanost?)

Živalim se nadalje vsilijo različni strupi, vlije se jim v želodec ali pa v rane žgoča voda ali pa se jim vcepi v trebušno votlino, v oči itd. gnoj.

Se na različne druge načine se krši zdravje živalim, tako da postanejo nedložne. Vsakovrstne muke, katere koli si človek more izmisliti, morajo take živali za poskušnjo prestati. (Je to znanstveno preiskovanje? Je li to znanost?)

Vsako leto se žrtvuje mnogo, mnogo zvestih, nedolžnih živali (kakor psov, mačk, domačih zajcev, morskih svinj, ptičev, žab, opic, oslov, konj, koz, jagnjet itd.) vivisekciji. Pod zaščitjem imena „vivi-sekcije“ smejo dandanes profesorji, zdravniki, dijaki na čisto neverjeten način živali mučiti.

Že priprave za take poskuse, da se živali ostro zažvalijo, zadržnejo, zasponajo, pripnò itd. — kar v časih trpi po več ur — so trpinčenje, ki nas spominja na mučeništvo. In potem še le poskusi sami! Marsikatero bitje se vlačí od poskusa do poskusa, dokler ga končno včasih še le po preteku več mesecev (Goltz!) ne reši smrt iz rok njegovih mučiteljev.

Da bi se živina pred takimi poskusi omamila, to je izključeno, (pri poskusih na živcih in pri zastrupljenju sploh ni mogoče), v drugih slučajih pa, ki se pojavijo pogostokrat, to radi tega ni mogoče, ker trpijo poskusi ali eksperimenti predolgo. Omamljenje se opusti včasih tudi vsled malomar-nosti ali pa iz drugih vzrokov. O groznem sredstvu, o takozvanem strupu kurare, ki sicer omami, vendar pa ne povzroči neobčutljivosti, ne govoré celo ne vivisektorji sami, saj znajo, kaj pomeni!

Skrajni čas je, da se vendar le enkrat odredi odločilna zapoved, ki bode za vselej postavila mejnik „znanstvenemu“ mučenju živali. Saj vendar ne živimo v družbi samih hudičev!

Vivisekcija je pekel za živali.

Je li dovoljeno, da postopamo mi ljudje s stvarmi, ki so ustvarjene z nami in ki čutijo tako kakor mi, na tak nečloveški način? Ali smemo ž njimi ravnati tako, kakor da bi bile iz lesa? Ne, tega

ne smemo! Če bi vivisektorji s vso pravico tako postopali, potem bi bila vsa naša morala ničeva domišljija, zakaj vivisekcija razveljavi vse prve in glavne nauke npravnosti. Vprašanje, tičoče se vivi-sekcije ni torej nobeno tako vprašanje, na katero bi zahtevala v prvi vrsti znanost odgovor, tem-več to vprašanje je stvar vesti in ne more torej spadati v noben oddelek medicine (zdravilstva).

Dobé se tudi taki, ki zagovarjajo vivisekcijo, češ, da je vsled poskusov na živalih koristna. A ven-dar pa je izjavilo mnogo odličnih, samostojno mislečih zdravnikov, da je vivisekcija le zadržava-lava pravi napredek v znanosti in v zdravljenju. Da bi se dosegli uspehi, ki bi bili primerni brez-številnim žrtvam živali, je že tako izključeno. Kako pa bi se naj opazovale prikazni navadnega življenja na prestrašenih, izmučenih, na pohabljenih živalih, kojih organi (udi) so bili poškodovani, kojih žile udrihajo z veliko naglostjo, kojih živci so razdraženi? In kaka norost je zopet to, ako hoče sklepati kdo iz prikazni, ki se je pojavila na živali na istotake prikazni na človeškem telesu! Povrh še se sklepa tukaj iz zdrave živali na bolnega človeka!! Pri zadnjem se je pojavila torej bolezen od znotraj, pri prvi od zunaj! Kako se naj poskusijo zdravstvena sredstva za človeka na živali, ko pa je dokazano, da vpliva vsako tako sredstvo čisto drugače na žival, kakor pa na človeka?

Žrtvovale so se vivisekciji cele hekatombe (stotere žrtve) ubogih, nedolžnih živali in to brez vsake koristi, zakaj niti eden dokazan uspeh, ki bi koristil brez vsacega ugovora človeštvu, se ni dosegel.

Saj pa vendar človeku pove že glas vesti, da nas ne morejo spraviti dejanja, ki jih morala zametuje, bližje resnici, bližje dobremu, temveč da služijo ta dejanja le zmoti in hudobiji. „Hudobno postopajmo, da bomo dobro dosegli“, je nauk, ki ne more zoriti nikdar dobrega sada.

Nadalje naj se pomisli tudi to, da se seveda morajo poskusi na živalih izpremeniti v poskuse na človeku, kar se je tudi že zgodilo. Dovolj imamo slučajev, v katerih so se napravili zdravi ljudje na umeten način bolni in v katerih se je vcepila bolnim ljudem na ravnotak način še kaka gnusna bolezen.

Radi tega se mora udeležiti boja proti vivi-sekciji tudi ljudstvo! Toda pomoči iskati je le v tem, da se mučenje živali popolnoma odstrani, zakaj brez vsacega pomena bi bilo, če bi se samo omejilo in bi ostala vsa premoč brez kontrole (nadzorstva) vendar v rokah vivisek-torjev in njih podpirateljev. Če bi se mučenje ži-vali le omejilo, bi bila ta „odstranitev“ le na videz.

Odstranitev vivisekcije ne zahtevajo samo priprosti, neuki ljudje, kakor navadno poudarjajo njeni prijatelji, temveč njeno odstranitev zahteva legija (krdelo) odličnih medicinskih in kirur-gičnih mojstrov in učenjakov vseh kulturnih dežel, med njimi več zdravnikov odličnjakov in več profesorjev na univerzah, ki so bili prvi med ti-stimi, ki so poudarjali, da se odgajajo na tak način le hlapci za konjederce in krvniki, ne pa zdrav-niki. Kakor udarci s kijem vplivajo njih izreki proti vivisekciji, a vendar še tira ona nadalje svoj grozni posel.

Zveza proti vivisekciji v Avstriji (s sedežem v Gradcu) je prevzela ta težki posel, da se bode s vso močjo bojevala proti njej. Ta zveza naglaša, da se ne bojuje proti zdravniškemu stanu in proti znanosti, temveč le proti njih izrastkom in proti sedanji metodi, ki hoče prekorčiti vse meje.

* * *

Čitatelj! Ne odloži tega brezbrizen iz roke, temveč premagaj se!

Terpinčene živali te prosijo, da bi imel usmiljenje z njimi, kliče ti: „**Pomagaj nam, reši nas iz rok naših mučiteljev, bodi zaščitnik nas ubožic, ki smo neme in se ne moremo ne pritožiti, ne braniti!** Pomisli kako bi ti bilo, ko bi bil ti na mestu teh ubogih stvari, pomisli, kako si ti občutljiv za bolečine! — —

Ne obžaluj pa samo (zakaj s tem ni ničesar pomagano), **temveč deluj tudi!**

Ne odidi brezbrizen mimo, temveč poskusi vse, da bodeš pomagal!

Pristopi k zvezi proti vivisekciji v Avstriji (s sedežem v Gradcu), ki mora napeti vse svoje moči za to, da se bode na edino le mogoči način, namreč s pomočjo zakonodaje, odstranila vivisekcija!

Čim več bode gmotnih pripomočkov, tem laže se bode agitiralo, tem laže se bode v tem oziru začelo med ljudstvom daniti! Zastopniki ljudstva se bodejo tem laže za to zares sveto stvar navdušili in tako bode tem hitreje ugonobljena strašna zmešnjava vivisekcije in njenih žalostnih posledic.

Odstranitev vivisekcije pomeni velik korak navzgor od vlade sebičnosti, sirove mogočnosti in grozovitnosti do vlade ljubezni, usmiljenja in pravičnosti.

Dr. med. A. Laab

predsednik zveze.

Tiskal V. Blanke v Ptuj.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000509239

